

ที่ ทส 1602.4/ 13576

กรมป่าไม้

61 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร

กทม. 10900

24 กรกฎาคม

2551

เรื่อง การปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส 1602.4/479 ลงวันที่ 17 มกราคม 2548

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/236 ลงวันที่ 3 มีนาคม 2536
  2. สำเนาคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ.256/2547 คดีหมายเลขแดงที่ อ.153/2548
  3. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0901/1555 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2550

ตามหนังสือกรมป่าไม้ที่อ้างถึง ได้ส่งระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 13 ทวิ 16 17 18 และ 20 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

กรมป่าไม้ ขอเรียนเพิ่มเติม ดังนี้

1. เงื่อนไขแนบท้ายประกาศกรมป่าไม้ หรือหนังสืออนุญาต ตามระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2530 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 13 ทวิ 16 17 และ 20 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2539 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 13 ทวิ 16 17 และ 20 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ได้กำหนดเงื่อนไขข้อ 2 ที่มีความทำนองเดียวกันว่า " ผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ หรือกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ตลอดจนกฎกระทรวง ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับหรือเงื่อนไขซึ่งออกตามกฎหมายดังกล่าว ทั้งที่ใช้อยู่ในขณะนี้และที่จะประกาศใช้ต่อไป "

2. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีหนังสือ ที่ นร 0601/236 ลงวันที่ 3 มีนาคม 2536 แจ้งแนวทางปฏิบัติกรณีการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 16 และมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 เพื่อการปลูกยางพาราหรือเพื่อการปลูกปาล์มน้ำมัน เมื่อผู้รับอนุญาตจะกรีดยางพาราหรือเก็บผลปาล์มน้ำมันที่ตนได้ปลูกขึ้น ผู้รับอนุญาตจะต้องเก็บหาของป่าตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และจะต้องชำระเงินค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่า สำหรับของป่า ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 1221 (พ.ศ. 2531) รายละเอียดตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

3. ศาลปกครองสูงสุด ได้มีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขดำที่ อ.256/2547 คดีหมายเลขแดงที่ อ.153/2548 พิพากษายืนตามศาลปกครองชั้นต้น กรณีที่จังหวัดชุมพร ได้แจ้งให้ผู้รับอนุญาตทุกรายทราบ เพื่อให้ยื่นเก็บหาของป่าตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และต่อมาบริษัท สหไทยน้ำมันพืช จำกัด ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าดิบร้อนและป่าสลุย ท้องที่อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร เนื้อที่ 21,562.50 ไร่ เพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน มีกำหนดระยะเวลา 30 ปี ตามความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ตามหนังสืออนุญาตฯ เล่มที่ 44 ฉบับที่ 83 ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2522 ลื่นอายุวันที่ 15 มิถุนายน 2552 ได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองฟ้องอธิบดีกรมป่าไม้และผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร ความสรุปว่า บริษัท สหไทยน้ำมันพืช จำกัด ได้ชำระค่าธรรมเนียมให้แก่ทางราชการในอัตราไร่ละ 50 บาทต่อ 30 ปี การที่ผู้ถูกฟ้องทั้งสองแจ้งให้ผู้รับอนุญาตยื่นคำขออนุญาตเก็บหาของป่า พร้อมต้องชำระค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่า สำหรับของป่า ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรมต่อผู้รับอนุญาต ศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วมีความเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องทั้งสองดำเนินการชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นการรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะให้ยกเลิกคำฟ้องและให้ผู้ถูกฟ้องปฏิบัติตามกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการขออนุญาตเก็บหาของป่า ผู้รับอนุญาตได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด และศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยแล้วมีความเห็นว่า ผู้ฟ้องนำเรื่องมาร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยเกินกำหนด 90 วัน เป็นกรณีต้องห้ามมิให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์รับไว้พิจารณา ตามมาตรา 20 (7) ประกอบกับมาตรา 23 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 และแม้ว่าต่อมาคดีจะได้โอนมายังศาลปกครองกลางตามมาตรา 103 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ศาลปกครองก็ไม่อาจรับคำฟ้องที่ไม่เข้าเงื่อนไขการร้องทุกข์ตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 ไว้พิจารณาเช่นเดียวกัน คดีนี้จึงเป็นคดีที่ศาลปกครองสูงสุดไม่อาจรับไว้พิจารณาได้ เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิ์ฟ้องคดีต่อศาลปกครองแล้วจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาในเนื้อหาแห่งคดี ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้องนั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นฟ้องด้วยในผลพิพากษายืน รายละเอียดตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย 2

4. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีหนังสือ ที่ นร 0901/1555 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2550 แจ้งผลการวินิจฉัยกรณีการปลูกไม้ยืนต้นในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ สรุปได้ว่า กรณีที่บุคคลปลูกไม้ยืนต้นโดยได้รับอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือไม้ยืนต้น ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 และบุคคลปลูกไม้ยืนต้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 หรือกรณีบุคคลปลูกไม้ยืนต้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและเจตนาอาศัยต้นไม้ที่ปลูกไว้เป็นหลักฐานในการยึดถือครอบครองที่ดินเมื่อเวลาไม้โตขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2518 และมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 บุคคลผู้ปลูกไม้ยืนต้นทั้งสองกรณีจะเป็นเจ้าของในฐานะผู้มีกรรมสิทธิ์ในไม้ยืนต้นนั้น หรือไม่ เห็นว่า ป่าสงวนแห่งชาติเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของอันเป็นทรัพย์สินนอกพาณิชย์ตามมาตรา 143 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม้ยืนต้นที่ปลูกในที่ดินป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวจึงเป็นทรัพย์สินที่ติดกับที่ที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ ไม้ดังกล่าวจึงเป็น "ไม้ในป่าสงวนแห่งชาติ" ซึ่งไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ ดังนั้น กรณีของไม้ยืนต้นที่ปลูกโดยได้รับ

อนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือไม้ยืนต้น ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ และ ไม้ยืนต้นที่ปลูกในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ หรือกรณีของการปลูกไม้ยืนต้นนั้นได้กระทำโดยฝ่าฝืนมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ต่างก็เป็นการปลูกไม้ยืนต้นในที่ดิน ที่เป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน ฉะนั้น เมื่อไม่ดังกล่าวเป็น "ไม้ในป่าสงวนแห่งชาติ" ซึ่งไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ ไม้ยืนต้นที่ปลูกขึ้นไว้แต่อย่างใด ย่อมทำให้ไม่ดังกล่าวไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ปลูก รายละเอียดตามเอกสาร สิ่งที่ส่งมาด้วย 3

กรมป่าไม้ ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขต พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย จึงขอให้จังหวัดได้โปรดสั่งเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินการ ดังนี้

1. แจ้งให้ผู้รับอนุญาตทุกรายมาจัดทำบันทึกทราบและยินยอมการปฏิบัติตามเงื่อนไขตาม ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจ ตามความในมาตรา 13 ทวิ 16 17 18 และ 20 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

2. ให้ผู้รับอนุญาตเพื่อการปลูกยางพาราหรือเพื่อการปลูกปาล์มน้ำมัน ยื่นคำขออนุญาตเก็บหา ของป่าตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และชำระเงินค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่า สำหรับของป่าตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 1221 (พ.ศ. 2531) เมื่อผู้รับอนุญาตจะกรีดยางพาราหรือเก็บผลปาล์ม น้ำมันที่ตนได้ปลูกขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป ผลเป็นประการใด โปรดแจ้ง ให้กรมป่าไม้ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงนาม)

สมชัย เพียรสถาพร
(นายสมชัย เพียรสถาพร)
อธิบดีกรมป่าไม้

กองการอนุญาต

โทร., โทรสาร 0 2579 9567

สำเนาส่ง - ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1-19

สำเนาถูกต้อง

(นายประยุทธ์ เลี้ยวชัย)

นักวิชาการป่าไม้ 5